

Harjoitteluohje

LOGK-062/LOGK-063 Kahden viikon harjoittelu

RT(AI/ML) 5/2022

1. HARJOITTELUN KULKU LYHYESTI (kohdat pakollisia, jollei toisin mainita):

Ennen työskentelyä harjoittelupaikassa opiskelija:

- tutustuu harjoitteluohjeeseen ja sen liitteisiin
- tapaa ohjaajan esim. etäyhteydessä (n. 5 viikkoa ennen harjoittelupaikassa työskentelyn alkamista): tapaamisessa tarkistaa ohjaajalta harjoittelupaikan koronarokotus- ja hygieniaohjeet ja luonnostelee ohjaajan kanssa ohjaussopimuksen.
- tutustuu myös Moodlen rokotusohjeisiin ja huolehtii rokotuksista
- kirjoittaa kirjallisen yhteenvedon johdannon ja teoriakoonnin ja palauttaa ohjaajalle (1 viikkoa ennen harjoittelupaikassa työskentelyn alkamista) – huom. ei enää palautusta Moodleen.
- täyttää yliopiston vaitiolositoumuksen ja palauttaa sen Moodleen
- lainaa tarvittaessa logopedian videokameran ja muistitikun
- opettelee salaamaan tiedostonsa, tutustuu potilas opetuksessa ohjeisiin, tarvittaessa ohjeisiin etäkuntoutuksesta ja muihin Moodleen oleviin materiaaleihin.

Harjoittelupaikassa työskentelyn aikana opiskelija:

- viimeistelee ohjaajan kanssa ohjaussopimuksen
- työskentelee 2 viikkoa ohjattuna, läsnä ollen harjoittelupaikassa arviolta 40-50 tuntia
- hyödyntää lokikirjaa ja havainnointilomaketta reflektiokeskusteluissa tai itsereflektiossa ja kirjallisen yhteenvedon kirjoittamisessa
- kirjoittaa lokikirjaa, kirjallista yhteenvedoa ja portfolioa ym. harjoittelupaikassa läsnäolon lisäksi
- mikäli asiakastyötä videoidaan, täyttää asiakkaan kanssa tallennus- ja arkistointilupa- lomakkeen ja palauttaa sen Moodleen.
- ilmoittaa ohjaajalle mahdollisista poissaoloistaan heti, kun se on tiedossa ja sopii mahdollisesta poissaolon korvaamisesta ohjaajan kanssa tai harjoittelujakson siirrosta vastuopettajan kanssa.

Harjoittelupaikassa työskentelyn jälkeen opiskelija:

- kirjoittaa kirjallisen yhteenvedon loppuosan ja palauttaa sen ohjaajalle
- käy ohjaajan kanssa arviointi- ja palautekeskustelun; täyttää ennen tätä itse arviointilomakkeen, jotta ohjaaja ja opiskelija voivat vertailla näkemyksiään
- huolehtii asiakastyöhön liittyvien, asiakkaan suoria tai epäsuoria tunnistetietoja sisältävien tiedostojen, asiapapereiden tai videointien tuhoamisesta
- palauttaa tarvittaessa logopedian videokameran ja muistitikun
- antaa palautetta Moodleen vastuopettajalle/logopedian koulutusohjelmalle ja vain HUS-harjoittelussa HUS:lle.
- toisen kandidaiheen harjoittelun suoritettuaan palauttaa portfolioon Moodleen ja osallistuu portfoliopalautustilaisuuteen.

Lisäksi opiskelija osallistuu yliopiston järjestämään työnohjaukseen.

2. HARJOITTELUN TAVOITTEET

Harjoittelun tavoitteena on, että sen suoritettuaan opiskelija mm.

- hahmottaa ja osaa selittää puheterapian osana terveydenhuollon ja harjoittelupaikan kokonaisuutta ja moniammatillisen yhteistyön ulottuvuuksia
- osaa selittää harjoittelupaikkaan liittyvien logopedisten häiriöiden tiedollisen perustan
- osaa selittää puheterapeuttisen arvioinnin ja kuntoutuksen toteutuksen perusteita ja toteuttaa ammatillisia vuorovaikutuskäytänteitä
- on toteuttanut jonkin logopedisen osa-alueen arvioimista (haastattelua ja/tai testaamista ja/tai kuntoutuksen toteutusta asiakkaan kanssa.
  - Opiskelijat ovat ennen LOGK-062 ja -063 harjoitteluaan simuloineet asiakastyöskentelyä (arviointia ja kuntoutusta) ollen puheterapeutin, asiakkaan ja läheisen roolissa ja havainnoineet ja kommentoineet omaa ja toistensa työskentelyä ja vuorovaikutusta. Nyt tavoitteena on harjoitella arviointia ja kuntoutusta pienimuotoisesti oikeiden asiakkaiden kanssa.
- ymmärtää ja noudattaa eettisiä periaatteita
- ymmärtää ja hallitsee työelämätaitoja.

3. HARJOITTELUN SISÄLTÖ

3.1 Ennen työskentelyä harjoittelupaikassa

Toivomme, että harjoitteluyksikön edustaja (ohjaaja tai joku muu) lähettää viimeistään 6 viikkoa ennen harjoittelun alkua alla olevat tiedot opiskelijalle:

- yksikön toimintaa ja ammattiryhmiä kuvaavaa tietoa
- tilastotietoa puheterapeutin asiakasryhmistä (esim. edelliseltä vuodelta)
- tietoa yksikön toimintamalleista (liittyen myös potilasturvallisuuteen ja tietosuojaan, rokotus- ja infektion torjuntaan, jos mahdollista)
- Mukana voi olla esimerkkejä lapsi- tai aikuisasiakkaiden tyyppillisistä hoitopoluista

Opiskelija tapaa ohjaajan (harjoittelupaikassa tai etäyhteydessä) noin viisi viikkoa ennen työskentelyä harjoittelupaikassa. Tapaamisessa *suunnitellaan yllä mainittuihin tietoihin perustuen kirjallisen yhteenvedon johdanto ja teoriakoonti kirjallisuusviitteineen* (ks. liite, kirjallinen yhteenvedo), joka palautetaan ohjaajalle viikkoa ennen harjoittelupaikassa työskentelyn alkamista. Tässä ensimmäisessä tapaamisessa *tehdään myös ohjaajan kanssa alustava ohjauksopimus* (liitteenä; ks myös seuraava alaluku ”Harjoittelupaikassa työskentelyn aikana”). Näin ohjaaja pystyy sopimaan työyhteisön ja asiakkaiden kanssa työskentelystä opiskelijoiden kanssa riittävän ajoissa. Jos opiskelija on jo suorittanut kandidivaiheen toisen kliinisen harjoittelujakson *opiskelija tuo esille arviointilomakkeen alkuun laittamansa vahvuudet ja kehittämiskohteensa.*

- Tässä tapaamisessa *ohjaaja myös varmistaa, että opiskelija*
  - on tutustunut tähän harjoitteluohjeeseen ja sen liitteisiin.
  - on tutustunut tai tutustuu myöhemmin harjoittelupaikassa vallitseviin rokote-, hygienia-, Covid- ja tietosuojaohjeisiin ja Moodlessa oleviin rokotus- ja infektion torjuntaohjeisiin (etenkin HUS-harjoittelut).

3.2 Harjoittelupaikassa työskentelyn aikana

Alla on hahmotelma yksikössä harjoittelun sisällöstä ja aikatauluista (määritellään ohjauksopimuksessa kuhunkin yksikköön parhaiten soveltuvaksi).

Yksikössä harjoittelun viikko 1 alkaa ohjauksopimuksen päivittämisellä mm. lopullisten aikataulujen ja tapaamisten mukaiseksi. Viikko 1 voi painottua puheterapeuttien ja yksikön muiden ammattilaisten työn

aktiiviseen seuraamiseen (esim. liitteenä olevien havainnointilomakkeen ja opiskelijan lokikirjan avulla), sekä moniammatillisiin kokouksiin yms. yksikölle tyypillisiin toimintoihin tutustumiseen. Jos opiskelijan on mahdollista yksikössä päästä potilastietojärjestelmiin, hän hyötyisi myös potilasasiakirjoihin tutustumisesta. Kunkin yksikön kollegat suunnittelevat omasta näkökulmastaan, mitä toimintoja opiskelijat voivat pareittain toteuttaa milläkin viikolla. **Opiskelijat voivat tehdä asioita myös erikseen** (esim. seurata eri tilanteita tilaongelmien yms. vuoksi)

Viimeistään harjoittelun viikolla 2 toivotaan opiskelijoiden toteuttavan harjoittelua asiakkaan kanssa pareittain tai yksittäin mielellään niin, että ohjaaja seuraa toteutusta paikan päällä tai videon avulla. Tämä mahdollistaa mm. opiskelijan vuorovaikutustaitojen harjoittelun ja arvioinnin. Lisäksi opiskelijat voivat harjoitella arviointia ja kuntoutusta opiskelijaparinsa kanssa. Esimerkkejä opiskelijoiden toimintaan asiakkaan kanssa

Opiskelijat

- haastattelevat asiakasta ja/tai läheistä itsenäisesti tai ohjaajan kanssa ja tällä tavoin muodostavat kuvaa asiakkaan vaikeuksista ja niiden vaikutuksesta asiakkaan ja läheisten arkeen
- toteuttavat testin tai osan testistä asiakkaan kanssa
- arvioivat asiakasta havainnoimalla ohjaajan tai jonkun muun ammattihenkilön työskentelyä asiakkaan kanssa
- Toteuttavat puheterapiakertoja tai osia niistä itsenäisesti tai ohjaajan kanssa
- **Reflektio** päivän tapahtumista ohjaajan tai opiskelijaparin kanssa (ja opiskelijan tekemä kirjallinen kooste lokikirjaan) on näin tiiviissä harjoittelussa tarpeen oppimisen turvaamiseksi. Ohjaajan tai ohjaajien toivotaan pohjustavan tai purkavan seurantatilanteita yms. lyhyesti mahdollisimman usein – pidempi reflektiokeskustelu päivän päätteeksi ohjaajan kanssa voi olla esim. parin-kolmen päivän välein.

3.3 Harjoittelupaikassa työskentelyn jälkeen

Kun läsnäolo harjoittelupaikassa on päättynyt, opiskelijat kirjoittavat kirjallisen yhteenvedon loppuosan (luvut 1-3 pareittain, luvun 4 eli pohdinnan yksin). Kirjallinen yhteenvedo **palautetaan ohjaajille paperiversiona tai salatussa sähköpostissa arviointia varten viimeistään kahden viikon kuluttua harjoittelupaikassa työskentelyn päättymisestä**. Kirjallinen yhteenvedo toimii harjoittelupaikassa toiminnan ohella arvioinnin pohjana. **Viimeistään kahden viikon kuluttua kirjallisen yhteenvedon palauttamisesta pidetään opiskelijoiden ja ohjaajien välinen arviointi- ja palautekeskustelu.**

4. OPISKELIJAN TYÖTUNNIT

Opiskelijan työtuntimäärä on 135 tuntia, josta on suunnattu arviolta (huom. tuntimääriä voi muokata harjoittelupaikkaan sopivaksi yhdessä ohjaajan kanssa)

- 40-50 tuntia varsinaiseen harjoittelupaikassa työskentelyyn (lounasaika ei sisälly tähän tuntimäärään)
- 20-30 tuntia keskusteluun ohjaajan kanssa ennen harjoittelupaikassa työskentelyä ja muuhun etukäteisvalmistautumiseen (mm. yliopiston infotilaisuus, ohjeisiin perehtyminen, johdanto ja teoriakoonti ja niihin liittyvän kirjallisuuden lukeminen)
- 10 tuntia yliopistolla toteutuvaan työnohjaukseen
- 5-10 tuntia lokikirjan, havainnointilomakkeiden ja reflektiokeskustelujen kirjoittamiseen /purkuun harjoitteluyksikössä oloon ja kirjalliseen yhteenvedoon liittyen (päivittäin, harjoitteluyksikössä olon jälkeen)
- 10-15 tuntia lopullisen kirjallisen yhteenvedon ja portfolion kirjoittamiseen

- 5 tuntia itsearviointiin (arviointilomakkeen täyttöön sekä palautekeskusteluun ohjaajien kanssa)
- 5 tuntia portfoliopurun valmistelua ja purkuun osallistumista.

5. OHJAAJAN VASTUUT JA TEHTÄVÄT YLLÄ LISTATTUJEN ASIOIDEN LISÄKSI

Ohjaaja

- on vastuussa opiskelijan työskentelystä
- on vastuussa asiakkaasta ja hänelle tarjotun puheterapian asianmukaisuudesta (vrt. puheterapeuttiliiton eettiset ohjeet)
- huolehtii siitä, että opiskelija saa riittävästi ohjausta ja tukea harjoittelujakson aikana. Tarkoituksenmukaista on mm., että harjoittelupäivän alussa sekä ennen ja jälkeen ohjaajan (tai muiden ammattikuntien) työn tai kokousten yms. seurantatilanteita olisi lyhyt keskusteluhetki ja esim. joka toinen päivä olisi pidempi reflektiokeskustelu.

6. HARJOITTELUJAKSON ARVIOINNISTA JA SUORITUKSEN REKISTERÖINNISTÄ

Ohjaajat arvioivat toteutetun kliinisen jakson kunkin opiskelijan osalta asteikolla hyväksyty-hylätty. Arviointi tehdään arviointilomakkeen arviointikriteereiden avulla, ja se perustuu harjoittelun aikaiseen työskentelyyn ja kirjalliseen yhteenvedoon. Ohjaaja voi päättää täyttääkö opiskelijaparille yhteisen arviointilomakkeen vaiko kummallekin opiskelijalle oman.

Ohjaaja käy opiskelijan tai opiskelijoiden kanssa kasvokkain arviointi- ja palautekeskustelun, jossa verrataan opiskelijan/opiskelijoiden täyttämää arviointilomaketta ohjaajan täyttämään lomakkeeseen. Arviointilomakkeen loppuun kirjataan seuraavaa harjoittelua varten opiskelijan/opiskelijoiden vahvuudet ja ne asiat, joihin opiskelija/opiskelijat erityisesti tarvitsee ohjausta (kehittämiskohteet) (ne siirretään seuraavan harjoittelun arviointilomakkeen alkuun ohjaajan ensimmäistä tapaamista varten).

Kun ohjaaja on hyväksynyt suoritukset, hän lähettää salatulla sähköpostilla harjoittelun vastuupettajalle täytetyt arviointilomakkeet sekä kirjalliset yhteenvedot, jotta hän voi rekisteröidä suorituksen. Huolehtikaa siitä, etteivät kirjalliset yhteenvedot sisällä asiakkaiden suoria eikä epäsuoria tunnustetietoja. Mikäli harjoittelussa ilmenee suuria ongelmia, jotka voisivat olla sen hylkäämisen peruste, ohjaaja ottaa yhteyttä vastuupettajaan.

7. VIESTINTÄ YLIOPISTON VASTUUPETTAJAN KANSSA

Mahdolliset kysymykset ja kommentit yliopiston vastuupettajalle/vastuupettajalta lähetetään sähköpostitse, mielellään samaan aikaan kaikille osapuolille (viestin vastaanottajaksi opiskelijat ja ohjaajat/vastuupettaja Ritva Torppa).

8. OHJEET SAIRAUSPOISSAOLOJEN VARALTA

Jos opiskelija tai ohjaaja on poissa sairauden vuoksi, harjoittelun voi silti suorittaa hyväksytysti. Poissaolot on kuitenkin korvattava ohjaajan kanssa sovitulla tavalla. Mahdollisuuksia ovat esimerkiksi "lisäpäivät" yksikössä, tai jos tämä ei ole mahdollista, jokin korvaava tehtävä, joka voi olla kohdennettu asioihin, joista opiskelija jäi paitsi.

Jos ohjaaja on poissa, jos ohjaajana tai yksikössä on muita puheterapeutteja, toinen ohjaaja/puheterapeutti voi ottaa opiskelijan vastuulleen.

Jos harjoittelu on pakko siirtää toiseen paikkaan/myöhemmälle ajankohdalle (esimerkiksi opiskelijan poissaolo kestää yli viikon), opiskelija ottaa yhteyttä vastuopettajaan, joka vastaa harjoittelun siirrosta.

Liitteet: LOGK-062-063 Arviointilomake, Kirjallisen yhteenvedon ohje, Ohjaussopimus, Lokikirja (opiskelijan ja ohjaajan avuksi), Havainnointilomake (opiskelijan ja ohjaajan avuksi), Edeltävät opinnot (mitä opiskelija jo osaa)

[Lisätietoja: ritva.torppa@helsinki.fi](mailto:ritva.torppa@helsinki.fi), minna.laakso@helsinki.fi, alisa.ikonen@helsinki.fi, asta.tuomenoksa@helsinki.fi